

**NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTO
2023–2025 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS
(asignavimų valdytojo kodas 302610311)**

**I SKYRIUS
MISIJA**

Sveika ir saugesnė visuomenė – kurioje kiekvienam žmogui siekiama padėti išvengti alkoholio, tabako ir narkotikų daromos žalos ar ją sumažinti ir vykdyti atsakingą ir šiuolaikinius poreikius atitinkančią verslo priežiūrą

**II SKYRIUS
VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR VEIKLOS TIKSLAS**

Atsižvelgiant į Valstybės veiklos sritims priskiriamų įstaigų, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalių, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 14¹ straipsnio 3 dalies įgyvendinimo“, Narkotikų, tabako ir alkoholio departamentas (toliau – NTAKD) priklauso sveikatos valstybės veiklos sričiai (kodas 11).

NTAKD aktyviai dalyvauja ir ypatingą dėmesį skiria įgyvendinant Aštuonioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos programos“ (toliau – Vyriausybės programa), pažangos prioritetus ir pagrindines iniciatyvas, laikantis Vyriausybės programoje apibrėžtų bendrųjų veikimo principų. Be to, savo veikla prisideda prie 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 797 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ strateginių tikslų pasiekimo ir pažangos uždavinių įgyvendinimo.

1 lentelė. Veiklos tikslas ir jo poveikio rodikliai

Veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis	Veiklos tikslo poveikio rodiklio reikšmės		
	2023	2024	2025
Veiklos tikslas – <i>Sukurti sveikesnę ir saugesnę visuomenę, kurioje kiekvienam žmogui siekiama padėti išvengti alkoholio, tabako ir narkotikų daromos žalos ar ją sumažinti, taip pat sudaromos galimybės rūpintis savo, šeimos ar bendruomenės narių sveikata, socialine ir ekonomine gerove</i>			
Legalių alkoholinių gėrimų suvartojimas, tenkantis vienam 15 metų ir vyresniam gyventojui litrais, absoliutaus (100 %) alkoholio <i>(šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)</i>	10,8	10,6	10,4
15–64 metų Lietuvos gyventojų, nurodžiusių, kad rūkė tabako gaminius per paskutinį mėnesį, dalis (procentais)	27	24	20
Lietuvos gyventojų, per paskutinius 12 mėn. vartojusių narkotines ir psichotropines medžiagas, dalis (procentais)	4,5	4,5	4,5

III SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAJAI

NARKOTIKŲ IR JŲ PREKURSORIŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO PRIEŽIŪROS IR VARTOJIMO PREVENCIJOS POLITIKOS TĘSTINUMAS IR PLĖTRA

NTAKD, įgyvendindamas Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, patvirtintą Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas), pagal savo kompetenciją prisideda prie Vyriausybės veiklos IV misijos (prioriteto) „Ilgas ir visavertis sveiko žmogaus gyvenimas“ įgyvendinimo, rengiant Vyriausybės programos 4.1 projekto „*Visuomenės sveikatos stiprinimas*“ 4.1.5 ir 4.1.6 veiksmus.

Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane numatytas 4.1.5 veiksmas „*Parengti ir priimti Seimo nutarimą dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais*“.

Parengtas Vyriausybės 2022 m. gegužės 11 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ ir pateiktas tvirtinti Lietuvos Respublikos Seimui. Seimui patvirtinus Nacionalinę darbotvarkę narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų (toliau – Nacionalinė darbotvarkė), bus užtikrintas koordinuotas kompleksinės valstybės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos politikos įgyvendinimas ir šios politikos įgyvendinimo kontrolė ir stebėseną.

Nacionalinei darbotvarkei įgyvendinti bus rengiami ir Vyriausybės tvirtinami atitinkamų laikotarpių Nacionalinės darbotvarkės planai (2023–2026 m., 2027–2031 m. ir 2032–2035 m.), kurių vykdymas numatomas per nacionalines plėtros programas ir strateginius veiklos planus. Pirmąjį Nacionalinės darbotvarkės planą 2023–2026 m. laikotarpiui pagal Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą (4.1.6 veiksmas „*Vyriausybės nutarimu patvirtinti Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais veiksmų planą ir pradėti jį įgyvendinti*“) numatoma parengti 2023 m. I ketv.

NTAKD pagal kompetenciją dalyvauja rengiant ir įgyvendinant ir kitus Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane numatytus veiksmus:

4.1.2. *Įgyvendinti tikslinėms grupėms skirtas sveikos mitybos, fizinio aktyvumo skatinimo, darbo ir poilsio režimo organizavimo, lytinio švietimo, streso valdymo ir psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos priemonės;*

4.1.10. *Parengti ir pradėti įgyvendinti į asmens poreikius orientuotos priklausomybių prevencijos, gydymo ir tęstinės psichosocialinės pagalbos teikimo priklausomam asmeniui priemonės, užtikrinant paslaugų įvairovę, aprėptį ir kokybę.*

NTAKD dalyvauja rengiant ir įgyvendinant 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos, patvirtintos Vyriausybės 2022 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 66 „Dėl 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – 2022–2030 m. plėtros programa) pažangos priemonės „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją“ 3 veiklą „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, pagalba ir žalos mažinimas“. Įgyvendinant šią veiklą pagrindinis dėmesys bus skiriamas sėkmingų, įrodymais grįstų praktikų įgyvendinimui, tokių kaip psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimas, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ankstyvosios intervencijos programos, psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos ir žalos mažinimo priemonių taikymas jaunimo pasilinksminimo vietose ypačingai naktinio miesto aplinkoje – naktiniuose

klubuose, baruose ir pan., žemo slenksčio paslaugų plėtra narkotines medžiagas vartojantiems asmenims, nacionalinė metimo rūkyti pagalbos telefoninė linija.

Siekiant efektyvinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją, ypatingas dėmesys bus skiriamas specialistų kompetencijų tobulinimui. Patobulinus kompetencijas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje, specialistai bus įgalinti šias žinias ir įgūdžius pritaikyti dirbant su skirtingomis tikslinėmis grupėmis, siekiant atitolinti ar sumažinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą.

Lietuvoje 5 metus muzikos festivaliuose įgyvendinama viena iš pozityvių ir inovatyvių veiklų – edukacinė iniciatyva „Saugi erdvė“ („Be Safe Lab“), skatinanti festivalių lankytojus rūpintis savo ir aplinkinių sveikata bei prisidedanti prie jų sąmoningumo didinimo. Siekiant įvertinti Lietuvos muzikos festivalių lankytojų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimą, požiūrį į galimus pokyčius formuojant narkotikų politiką Lietuvoje, taip pat informavimo, konsultavimo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais bei pagalbos apsaigusiems nuo šių medžiagų poreikį muzikos festivaliuose, 2023 m. NTAKD planuoja atlikti festivalių lankytojų tyrimą. Tyrimo metu bus naudojamas Lietuvos mokslininkų parengtas ir validuotas klausimynas, skirtas tirti festivalių lankytojų psichoaktyviųjų medžiagų (alkoholio, tabako, narkotikų) vartojimo įpročius.

NTAKD ir toliau tęs informacijos priklausomybių prevencijos temomis atnaujinimą ir sklaidą www.nerukysiu.lt, www.askritiskas.lt, www.kaveikiavaikai.lt interneto svetainėse, komunikaciją socialiniuose tinkluose bei lankytojų konsultavimą. Planuojamas svetainių pritaikymas šiuolaikinėms reikmėms.

Siekiant didinti ūkio subjektų bei visuomenės informuotumą, dėmesys ir toliau bus skiriamas ūkio subjektų bei visuomenės švietimui bei konsultacijų teikimui. Be to, bus ir toliau stiprinamas bendradarbiavimas su kitomis ūkio subjektų priežiūros funkcijas atliekančiomis institucijomis – bendrų priežiūros veiklų koordinavimas bei būtinų priežiūros veiksmų atlikimas. Ypatingas dėmesys bus skiriamas verslo naujokams, suteikiant jiems reikalingą informaciją, atitinkamo pobūdžio kuratoriaus pagalbą ir organizuojant mokymus. Verslo naujokai, tai naujai įsisteigusios įmonės, kurios savo veiklą vykdo alkoholio, tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių gamybos, prekybos, reklamos ar kitos su šiais gaminiais susijusios veiklos srityje ne ilgiau kaip 12 mėnesių. Ūkio subjektų planinių patikrinimų metu prioritetą bus skiriamas patikrinimams, jų neatliekant fizinėse ūkio subjekto veiklos vietose, o ūkio subjektui užpildant atitikties deklaraciją.

Siekiant apsaugoti jaunus asmenis, kuriems psichoaktyviosios medžiagos kelia itin didelį pavojų, išlieka dėmesys atitinkamoms priemonėms, padėsiančioms sumažinti tarp vaikų ir paauglių paplitusį elektroninių cigarečių, kaitinamųjų bedūmių gaminių ir pastaruoju metu didėjančiam pluoštinių kanapių gaminių vartojimui. Priežiūros veiksmai bus skiriami stebėti internetinę erdvę, susijusią su elektroninių cigarečių ir jų papildymo priemonių, taip pat su pluoštinių kanapių tabako gaminių bei su tabako gaminiais susijusių gaminių nuotoline prekyba ir reklama. Tuo siekiama operatyviai ir veiksmingai tirti pažeidimo atvejus bei taikyti atitinkamas atsako priemones. Bus taikomi efektyvesni interneto erdvėje daromų tabako ir alkoholio bei pluoštinių kanapių tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių prekybos taisyklių pažeidimų nustatymo ir tyrimo metodai bei siekiama įteisinti bei plėtoti priemones ir įrankius, suteikiančius galimybę užblokuoti prekybą ir draudžiamą reklamą iš užsienio šalių.

Užtikrinant Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo nuostatų įgyvendinimą, bus plėtojamas interaktyvus bendradarbiavimas tarp įstaigų, įgaliotų pagal kompetenciją atlikti pluoštinių kanapių gaminių ir produktų gamybos bei tiekimo rinkai priežiūrą.

Efektyvinant administracinių paslaugų teikimą ir mažinant administracinę naštą ūkio subjektams, didžiausias dėmesys bus skiriamas atitinkamuose teisės aktuose naujai nustatytų leidimų – specialiųjų leidimų naudoti I, II ir (ar) III sąrašų narkotines, psichotropines medžiagas moksliniams tyrimams, taip pat leidimų vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybą, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija leidžiamą 0,2 procento ribą – elektroninių prašymų formų išduoti, patikslinti, pakeisti ar panaikinti šiuos leidimus sukūrimui. Galimybė pateikti paraiškas elektroninėje erdvėje ūkio subjektams užtikrins paprastą, patogų ir greitą paraiškos pildymą ir

dokumentų pateikimą. Be to, bus tęsiama neapdoroto tabako, tabako gaminių ir alkoholinių gėrimų gamybos ir realizavimo, etilo alkoholio pardavimo ir panaudojimo duomenų stebėseną – efektyviai panaudojant el. būdu gaunamus duomenis. El. ataskaitos – patogus įrankis suteikiantis galimybę ūkio subjektams teikti duomenis el. erdvėje ir mažinantis administracinę naštą. Be to, siekiant užtikrinti teisėtą ir tikslią šių medžiagų panaudojimą moksliniuose tyrimuose ir eksperimentinėje plėtroje, NTAKD parengs specialiųjų leidimų turėtojams priemones, padėsiančias užtikrinti veiklos skaidrumą ir atsekamumą, didins subjektų informuotumą.

Vykdamas į EK bendrąjį registravimo portalą EU-CEG teikiamos informacijos apie tabako gaminius ir elektronines cigaretes, kurie numatomi teikti Lietuvos rinkai stebėseną, bus keičiamasi su Lietuvos kompetentingomis institucijomis EU-CEG portalu gaunama informacija apie galimai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB, reikalavimų neatitinkančiais gaminiais. Taip pat bus vertinama gauta informacija ir prireikus siūlomos taikyti rinkos ribojimo priemonės neatitinkantiems teisės aktų reikalavimų gaminiams.

Siekiant sumažinti pavojų asmens ir visuomenės sveikatai, bus atliekamas naujų psichoaktyvų efektą sukeliančių medžiagų rizikos vertinimas, informuota visuomenė apie pavojingas medžiagas bei jų keliamas grėsmes – taip sumažinama jų paklausa ir pasiūla.

Užkertant kelią galimoms diversijoms, kai cheminės medžiagos iš teisėtos apyvartos patenka į neteisėtas veiklas, bus vystomas glaudesnis bendradarbiavimas su asocijuotomis struktūromis ir privačiuoju sektoriumi, kurie savo veikloje naudoja narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorius). Siekiant efektyvinti teisėtoje veikloje naudojamų prekursorių kontrolę, bet kartu nesukeliant papildomos administracinės naštos verslui, NTAKD darbe bus efektyviai taikomos inovatyvios prekursorių tiekimo ir teisėtos apyvartos stebėsenos priemonės.

Psichoaktyviųjų medžiagų politikos įgyvendinimas reikalauja nuolatinės bei inovatyvios stebėsenos, t. y. nuoseklaus duomenų turėjimo ir tų duomenų pagrindu priimamų sprendimų valstybės lygmeniu. Dėl šios priežasties valstybės pastangos turi būti nukreiptos į naujų tyrimų vykdymą, esamų stebėsenos sistemų peržiūrą ir modernizavimą, naujų tarptautinių, palyginamų rodiklių tikslingą rinkimą ir panaudojimą. Vykdamas Europos narkotikų ir narkomanijos informacinio tinklo (Reitox) funkcijas, renkami duomenys, kurie leidžia įvertinti esamą su narkotikų vartojimu ir jo pasekmėmis susijusią informaciją Lietuvoje bei planuoti prevencines bei žalos mažinimo priemones.

NTAKD yra perduotos ir alkoholio bei tabako stebėsenos funkcijos – leis integruotai vertinti su visų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu susijusias problemas ir jų sprendimo galimybes. Atsižvelgiant į tai, 2023 m. numatyta didelį dėmesį skirti kompleksinei stebėsenai bei tęsti vykdomų inovatyvių tyrimo metodų taikymą – įgyvendinti nuotekų bei likučių švirkštuose tyrimus.

Atsižvelgiant į tai, kad psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas tiesiogiai įtakoja daugelio politikos sričių strateginių tikslų pasiekimui ir darniam valstybės vystymuisi, reikalingas sutelktas tarpžinybinis bendradarbiavimas, įtraukiant įvairių sričių institucijas ir socialinius partnerius.

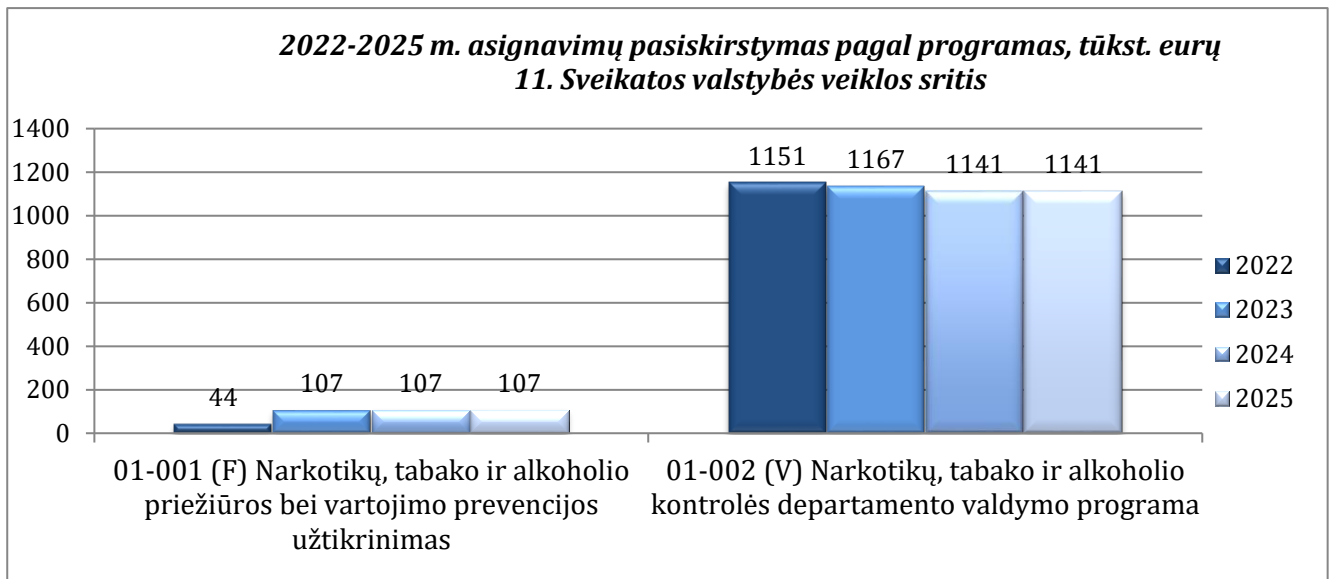
IV SKYRIUS PROGRAMOS

NTAKD 2023 m. numato įgyvendinti (11-001) funkcinę vykdymo programą ir (11-002) valdymo programą.

**11-001(F) PROGRAMA
Narkotikų, tabako ir alkoholio
priežiūros bei vartojimo prevencijos
užtikrinimas**

**11-002 (V) PROGRAMA
Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamento valdymo
programa**

1 grafikas. 2022–2025 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas

11. SVEIKATOS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS

1 programa. NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO PRIEŽIŪROS BEI VARTOJIMO PREVENCIJOS UŽTIKRINIMAS

NTAKD, įgyvendindamas Narkotikų, tabako ir alkoholio priežiūros bei vartojimo prevencijos užtikrinimo programą, vadovaujasi II skyriuje aprašytu veiklos prioritetu: **Narkotikų ir jų prekursorių, tabako ir alkoholio priežiūros ir vartojimo prevencijos politikos tęstinumas ir plėtra.**

Programos įgyvendinimas užtikrins narkotikų, tabako ir alkoholio priežiūros ir vartojimo prevencijos politikos tęstinumą ir plėtrą. Be to, siekiama stiprinti visuomenės narių sveikatą, gerovę ir saugumą, mažinant narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo žalą, jų pasiūlą bei paklausą, derinant švietimo, prevencijos, gydymo, žalos mažinimo veiksmus tarpusavyje.

Narkotikų, tabako ir alkoholio priežiūros bei vartojimo prevencijos užtikrinimo programa vykdoma vadovaujantis Valstybine narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-1765 „Dėl Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programos patvirtinimo“; 2021–2025 m. ES narkotikų strategija ir kitais Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktais, susijusiais su NTAKD įgyvendinamomis funkcijomis bei Pasaulio sveikatos organizacijos, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) ir Europos Sąjungos institucijų rekomendacijomis. Be to, atsižvelgta į EMCDDA parengtą 2022 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitą: jos tendencijas ir pokyčius.

NTAKD dalyvauja rengiant ir įgyvendinant 2022–2030 m. plėtros programos pažangos priemonės Nr.11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksmų kontrolę ir vartojimo prevenciją“ 3 veiklos „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, pagalba ir žalos mažinimas“ penkias poveikles psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos, ankstyvosios intervencijos ir žalos mažinimo srityse:

1) *Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimas*, t. y. integruotos prevencijos modelio savivaldybėse sukūrimas, pilotinio projekto įgyvendinimas ir vertinimas 20 Lietuvos savivaldybių; bendrinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kompetencijų tobulinimas – susiejant su numatytais veiksmingumo kriterijais visoje šalyje. Prevencijos kokybės ir veiksmingumo gerinimui tikslinga adaptuotai taikyti gerąją tarptautinę patirtį, tobulinti specialistų

gebėjimus vadovautis tarptautiniais prevencijos kokybės ir veiksmingumo standartais, remiantis nuolat vykdomos stebėsenos duomenimis planuoti, įgyvendinti ir tobulinti prevenciją, skatinant tinklaveiką gerosios patirties pasidalinimui prevencijos srityje. Integruotos prevencijos modelio žinomumui ir priimtinumui visuomenėje bei visuomenės įtraukčiai didinti planuojama informacinė kampanija.

2) *Naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ankstyvosios intervencijos programų sukūrimas / pritaikymas.* Dauguma prevencijos priemonių yra skirtos vaikams ir jaunimui, siekiant juos ne tik apsaugoti, bet ir įgalinti priimti atsakingus sprendimus dėl psichoaktyviųjų medžiagų nevartojimo. Vis dėlto tyrimų išvadomis iliustruojama jaunų žmonių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo patirtis rodo, kad reikia plėsti ir skatinti ankstyvosios intervencijos paslaugas, nes nereguliaraus psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, eksperimentavimo su jomis patirties turintiems asmenims jau nebeveiksmingos bendrosios prevencijos priemonės. Tam įgyvendinti reikalingos šiuolaikiškos, nestigmatizuojančios ir motyvuojančios keisti elgesį intervencijos.

3) *Nacionalinės metimo rūkyti telefoninės linijos steigimo, metimo rūkyti konsultavimo paslaugų teikimo, viešinimo ir veiksmingumo vertinimo koordinavimas.* Moksliniai tyrimai rodo, kad nacionalinės metimo rūkyti telefoninės linijos paslaugos padidina tikimybę, kad rūkantieji sėkmingai atsisakys rūkymo. Linijos steigimą Lietuvai rekomenduoja ir PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertai. Be to, daugiau nei 20 ES šalių-narių yra įsteigtos metimo rūkyti telefoninės linijos, kurių teikiamos paslaugos apima proaktyvų ir reaktyvų metimo rūkyti konsultavimą, konsultacinę pagalbą įgyvendinant metimo rūkyti planą, praktinės informacijos teikimą, interaktyvias konsultavimo paslaugas, pokalbių kambarius ir pan. Žinią apie linijos įsteigimą ir jos teikiamas paslaugas planuojama skelbti informacinėje kampanijoje, kuri taip pat apims skatinimą mesti rūkyti.

4) *Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo priemonių sukūrimas ir taikymas jaunimo pasilinksminimo vietose, ypač naktinio miesto aplinkoje, t. y. naktiniuose klubuose, baruose ir pan.* Poveiklė bus nukreipta į dvi pagrindines sritis: 1) *mokymų organizavimą* naktinių klubų vadovams, administracijos ir kitiems darbuotojams bei savanoriams – siekiant atpažinti ir laiku suteikti reikiamą pagalbą nuo psichoaktyviųjų medžiagų apsvaigusiems asmenims ir bendradarbiauti su kitomis įstaigomis ar organizacijomis; 2) *prevencijos ir žalos mažinimo paslaugų teikimą* pasilinksminimo vietų lankytojams naktinio gyvenimo aplinkoje.

5) *Žemo slenksčio paslaugų plėtra narkotines medžiagas vartojantiems asmenims.* Žemo slenksčio paslaugos kartu su perdozavimo prevencijos paslaugomis padeda pasiekti stipriai marginalizuojamus narkotikų vartotojus, darbuotojams sudaro galimybę užmegzti kontaktą su narkotikų vartotojais ir nukreipti juos saugiai ir higieniškai vartoti. Šios paslaugos yra susijusios su rizikingos švirkštimosi elgsenos mažėjimu, o tai mažina užsikrėtimo per kraują perduodamomis infekcijomis riziką, padeda išvengti mirčių dėl perdozavimo. Esant pakankamoms aprėptims perdozavimo prevencijos paslaugos prisideda prie su narkotikais susijusių mirčių mažinimo.

Sėkmingai įgyvendinus minėtas poveikles bus prisidedama mažinant – alkoholio, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimą ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo sukeltą žalą. Pasitelkiant švietimą ir kitas prevencijos, ankstyvosios intervencijos bei žalos mažinimo priemones, taip pat tikimasi sulaukti ir teigiamų pokyčių dėl rizikingo elgesio paplitimo ir pasekmių sveikatai sumažėjimo.

Programos tikslas: *Užtikrinti efektyvų narkotinių ir psichotropinių medžiagų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), tabako ir alkoholio priežiūros ir vartojimo prevencijos įgyvendinimą ir koordinavimą.*

Programos tikslui pasiekti numatomi 5 tęstinės veiklos uždaviniai ir 14 tęstinių veiklos priemonių. 2023 m. nebus skirti asignavimai šioms tęstinėms veiklos priemonėms: 1) Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksmų kontrolę ir vartojimo prevenciją; 2) Vykdyti į EK bendrąjį registravimo portalą EU-CEG teikiamos informacijos apie tabako gaminius ir elektronines cigaretes, teikiamas Lietuvos rinkai, stebėseną; 3) Vykdyti naujų psichoaktyvų efektą keliančių medžiagų stebėseną, atlikti analizę ir rizikos vertinimą bei teikti siūlymus

dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo; 4) Atlikti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimo tyrimus naudojant inovatyvius metodus; 5) Parengti ir suderinti 2023–2026 m. Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais planą; 6) Bendradarbiaujant su valstybės institucijomis, užtikrinti Lietuvos Respublikos pozicijų rengimą, derinimą ir pristatymą ES ir tarptautiniuose forumuose. Minėtos priemonės bus įgyvendinamos NTAKD darbuotojų sukaupta ekspertine patirtimi, kompetencija ir profesionalumu.

Pagrindiniams uždaviniams suformuluotos šios strateginės (prioritetinės) veiklos kryptys:

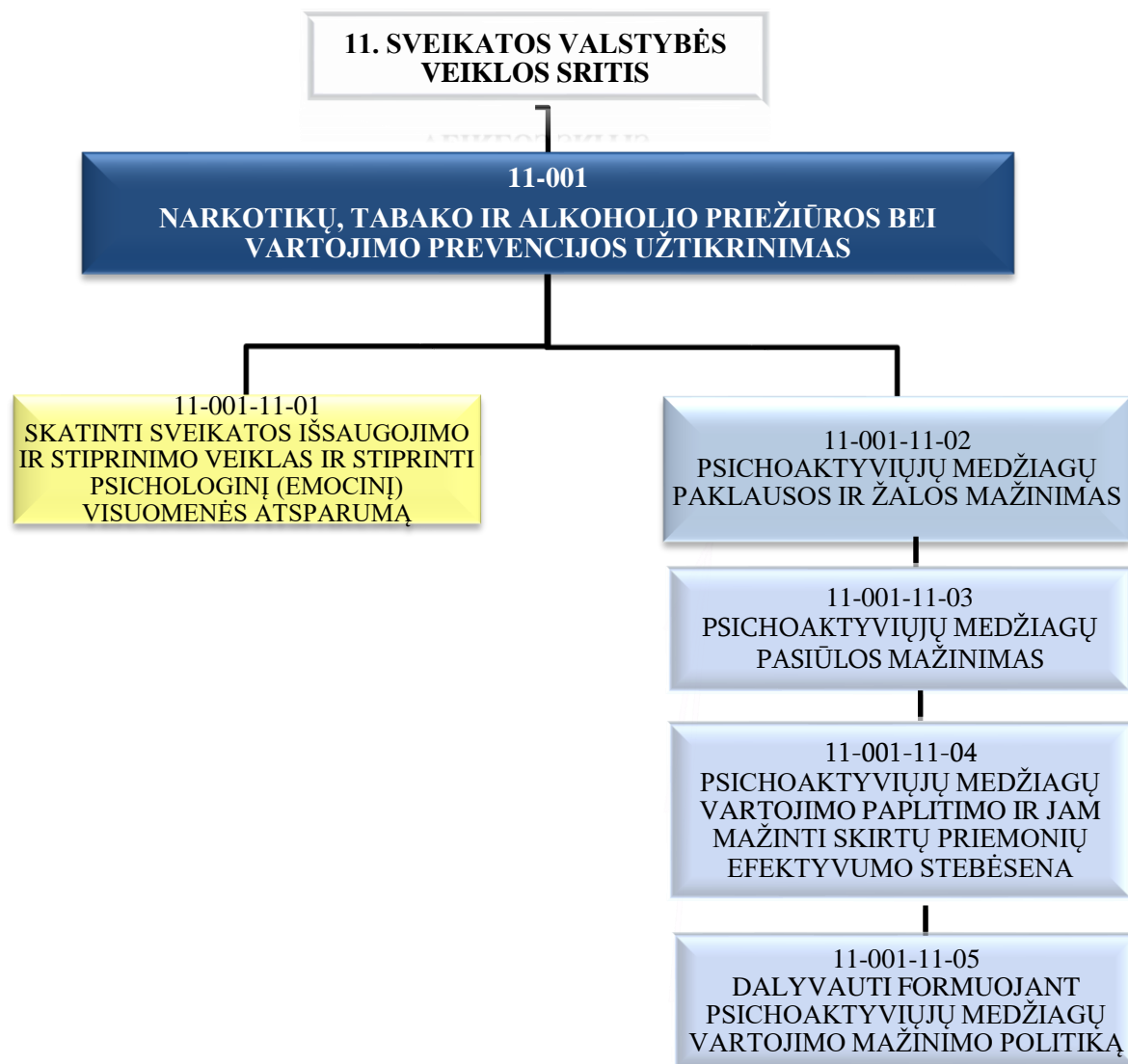
- ✓ Užtikrinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybę tobulinant politikos formuotojų ir specialistų kompetencijas.
- ✓ Dalyvauti planuojant ir įgyvendinant 2022–2030 m. plėtros programos investicines priemones psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje: koordinuoti integruoto pirminės prevencijos modelio kūrimą ir įgyvendinimą, didinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kompetencijas nacionaliniu ir savivaldybių lygmenimis, plėtoti ankstyvosios intervencijos programas, kurti ir koordinuoti metimo rūkyti telefoninę liniją, plėtoti žemo slenksčio paslaugas.
- ✓ Vystyti valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje, veiklos koordinavimą, skatinant ir išlaikant aktyvų bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis organizacijomis bei užtikrinant nuoseklų kompetencijų tobulinimą siekiant didinti prevencijos kokybę ir veiksmingumą.
- ✓ Inicijuoti ir vykdyti prevencijos priemones tikslinėms grupėms, pasitelkiant sukurtus skaitmeninės komunikacijos kanalus.
- ✓ Vykdyti ir plėtoti prevencijos, ankstyvosios intervencijos ir žalos mažinimo priemones tikslinėms grupėms, didinant jų sąmoningumą apie galimas rizikas, susijusias su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu ir motyvavimu kreiptis pagalbos.
- ✓ Užtikrinti socialinių psichologinių rehabilitacijos paslaugų asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų, prieinamumą, bendradarbiaujant su psichologinių socialinių rehabilitacijos paslaugų įstaigomis bei skatinant šių asmenų socialinę integraciją.
- ✓ Išlaikyti nuoseklią ir pastovią alkoholio ir tabako gaminių bei su jais susijusių gaminių daromos žalos mažinimo politikos kryptį – siekiant, kad sėkmingai diegiamos vartojimo mažinimo priemonės ir toliau darytų teigiamą poveikį socialinei ir ekonominei šalies gerovei, visuomenės ir asmens sveikatai.
- ✓ Vykdyti elektroninių paslaugų plėtrą, užtikrinant administracinės naštos mažinimą, paslaugas teikiant elektroniniu būdu.
- ✓ Užtikrinti alkoholinių gėrimų, etilo alkoholio, neapdoroto tabako, tabako gaminių pardavimo ir panaudojimo duomenų stebėseną, efektyviai panaudojant el. būdu gaunamus duomenis bei tęsti duomenų surinkimo plėtrą ir tobulinimą.
- ✓ Įgyvendinti moderniais priežiūros bei tyrimų metodais pagrįstas alkoholio ir tabako bei su tabako gaminiiais susijusių gaminių, įskaitant pluoštinių kanapių tabako gaminius ir su tabako gaminiiais susijusių gaminių, kontrolės politikos priemones.
- ✓ Užtikrinti alkoholio produktų ir tabako gaminių bei su jais susijusių gaminių, įskaitant pluoštinių kanapių tabako gaminių bei su tabako gaminiiais susijusių gaminių, stebėseną, efektyviai panaudojant el. būdu gaunamus duomenis bei tęsti duomenų surinkimo plėtrą ir tobulinimą.
- ✓ Užtikrinti nuoseklios ir pastovios alkoholio ir tabako gaminių bei su jais susijusių gaminių, įskaitant pluoštinių kanapių tabako gaminių bei su tabako gaminiiais susijusių gaminių, kontrolės politikos tęstinumą ir jos poveikio vertinimą, kad įrodymais grįstos vartojimo mažinimo priemonės ir toliau darytų teigiamą poveikį socialinės ir ekonominės šalies gerovei, visuomenės ir asmens sveikatai.

- ✓ Aktyviai dalyvaujant ES Ankstyvojo perspėjimo tinklo veikloje, vykdyti psichoaktyvų efektą sukeliančių medžiagų stebėseną, rinkti bei platinti informaciją apie pavojingas svaiginimuisi vartojamas naujas psichoaktyvias medžiagas, organizuoti jų rizikos vertinimą ir, siekiant apsaugoti asmens ir visuomenės sveikatą, teikti siūlymus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo šioms medžiagoms.
- ✓ Vykdyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), į IV narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašą įtrauktų medžiagų, į I, II ir (ar) III narkotinių, psichotropinių medžiagų sąrašą įtrauktų medžiagų, naudojamų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, teisėtos apyvartos kontrolę bei į oficialų sąrašą neįtrauktų medžiagų efektyvią stebėseną – siekiant užtikrinti, kad teisėtoje veikloje naudojamos medžiagos nepatektų į neteisėtą apyvartą.
- ✓ Plėtoti valstybinių institucijų ir įstaigų veiklos koordinavimą bei kompetencijų ugdymą narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir jų pirmtakų, alkoholio ir tabako gaminių bei su jais susijusių gaminių, įskaitant pluoštinių kanapių tabako gaminių bei su tabako gaminiiais susijusių gaminių, priežiūros srityje, skatinant aktyvų bendradarbiavimą su privačiu sektoriumi ir NVO.
- ✓ Inicijuoti ir vykdyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimo tyrimus, naudojant inovatyvius metodus.
- ✓ Vykdyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, o taip pat ir naujų psichoaktyvių medžiagų stebėseną, įgyvendinat Reitox nacionalinio centro funkcijas Lietuvoje.
- ✓ Užtikrinti savalaikės ir patikimos informacijos teikimą visuomenei apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo tendencijas, prevenciją ir padarinius.

Siekiami pagrindiniai veiklos rezultatai pateikti 4 lentelėje „Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės“. Programos trukmė: tęstinė.

Programos koordinatorius – NTAKD direktoriaus pavaduotoja, atliekanti direktoriaus funkcijas Gražina Belian, el. p. grazina.belian@ntakd.lt. tel. +370 7066 80 68, adresas: Šv. Stepono 27A, Vilnius.

2 grafikas. Narkotikų, tabako ir alkoholio priežiūros bei vartojimo prevencijos užtikrinimo programa ir jos uždaviniai

3 lentelė. (11-001) Narkotikų, tabako ir alkoholio priežiūros bei vartojimo prevencijos užtikrinimo programos 2023–2025 m. uždaviniai, priemonės, asignavimai, tūkst. eurų

Valstybės veiklos sritys, programos, uždavinio, priemonės kodas, požymis	Uždavinio, priemonės pavadinimas	2023 metų asignavimai				Numatomi 2024 metų asignavimai				Numatomi 2025 metų asignavimai				LRV programos įgyvendinimo plano, NPP ir (arba) nacionalinės plėtros programos elemento kodas	
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų				
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			turtui įsigyti
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	15
11-001-11-01 (T)	1 uždavinys. SKATINTI SVEIKATOS IŠSAUGOJIMO IR STIPRINIMO VEIKLAS IR STIPRINTI PSICHOLOGINĮ (EMOCINĮ) VISUOMENĖS ATSPARUMĄ														
11-001-11-01-01 (TN)	1.1 priemonė: Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksmų kontrolę ir vartojimo prevenciją	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2022–2030 plėtros programa
11-001-11-02 (T)	2 uždavinys. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PAKLAUSOS IR ŽALOS MAŽINIMAS														
11-001-11-02-01 (TP)	2.1 priemonė: Plėtoti ir didinti mokslo įrodymais grįstų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos, ankstyvosios intervencijos bei žalos mažinimo priemonių įvairovę, pasiūlą, aprėptį ir prieinamumą atsižvelgiant į tikslinių grupių poreikius, skatinant jas palaikyti savo fizinę, psichinę ir socialinę gerovę	5,0	5,0	0,0	0,0	5,0	5,0	0,0	0,0	5,0	5,0	0,0	0,0		
11-001-11-03 (T)	3 uždavinys. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PASIŪLOS MAŽINIMAS														
11-001-11-03-01 (TP)	3.1 priemonė: Veiksmingai koordinuoti ir vykdyti subjektų, kurių veikla susijusi su narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių), tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių ir alkoholio teisėta apyvarta, veiklos priežiūrą	2,0	2,0	0,0	0,0	2,0	2,0	0,0	0,0	2,0	2,0	0,0	0,0		
11-001-11-03-02 (TP)	3.2 priemonė: Įgyvendinti pluoštinių kanapių gaminių ir produktų gamybos ir tiekimo rinkai priežiūrą	20,0	20,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0	0		

4 lentelė. (11-001) Narkotikų, tabako ir alkoholio priežiūros bei vartojimo prevencijos užtikrinimo programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas (Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, NPP, PP)
		2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7
1 uždavinys. SKATINTI SVEIKATOS IŠSAUGOJIMO IR STIRINIMO VEIKLAS IR STIPRINTI PSICHOLOGINĮ (EMOCINĮ) VISUOMENĖSATSPARUMĄ						
E-11-001-11-01-01	Alkoholio suvartojimas per metus, tenkantis vienam šalies gyventojui, vyresniam nei 15 metų, litrais absoliutaus alkoholio	12,2	12,0	11,8	11,4	
R-11-001-11-01-01	Nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo mirusių asmenų skaičius 100 tūkst. gyventojų	2,82	2,79	2,76	2,74	2022–2030 m. plėtros programa
R-11-001-11-01-02	Mirtingumas nuo su rūkymu susijusių piktybinių navikų (mirusiųjų skaičius 100 tūkst. gyventojų)	58,5	57,5	56,5	55,5	
1.1 priemonė: STIPRINTI GYVENTOJŲ PSICHIKOS SVEIKATĄ BEI PLĖTOTI PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IR KITŲ PRIKLAUSOMYBĘ SUKELIANČIŲ VEIKSNIŲ KONTROLĘ IR VARTOJIMO PREVENCIJĄ						
R-11-001-11-01-01-01	Lietuvos gyventojų, nurodžiusių, kad sėkmingai metė rūkyti, dalis nuo mėginusių mesti rūkyti (procentais)	38,3	–	–	41,7	2022–2030 m. plėtros programa
2 uždavinys. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PAKLAUSOS IR ŽALOS MAŽINIMAS						
R-11-001-11-02-01	Lietuvos gyventojų, nurodžiusių, kad yra labai gerai informuoti apie galimas narkotikų, tabako ar alkoholio vartojimo pasekmes, dalis nuo visų apklaustųjų (procentais)	–	28	28	28	
2.1 priemonė: PLĖTOTI IR DIDINTI MOKSLO ĮRODYMAIS GRĮSTŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJOS, ANKSTYVOSIOS INTERVENCIJOS BEI ŽALOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ ĮVAIROVĘ, PASIŪLĄ, APRĖPTĮ IR PRIEINAMUMĄ ATSIŽVELGIANT Į TIKSLINIŲ GRUPIŲ POREIKIUS, SKATINANT JAS PALAIKYTI SAVO FIZINĘ, PSICHINĘ IR SOCIALINĘ GEROVĘ						

R-11-001-11-02-01-01	Interneto svetainių www.askritiskas.lt , www.nerukysiu.lt , www.kaveikiavaikai.lt lankytojų skaičius	–	52 000	55 000	60 000	
R-11-001-11-02-01-02	14–21 m. jaunų asmenų, baigusių Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimus, dalis nuo visų, pradėjusių lankyti užsiėmimus, skaičiaus (procentais)	85	85	85	85	
R-11-001-11-02-01-03	Savivaldybių, kurių specialistai ir politikos formuotojai patobulino kompetencijas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės užtikrinimo srityje, dalis (procentais)	40	50	60	60	
P-11-001-11-02-01-01	Masinių renginių, kurių lankytojai informuoti saugios elgsenos, susijusios su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu klausimais, skaičius	–	3	3	3	
P-11-001-11-02-01-02	Parengtų ir atnaujintų metodinių priemonių, skirtų specialistams, dirbantiems su skirtingomis tikslinėmis grupėmis psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje, skaičius	2	2	2	2	
P-11-001-11-02-01-03	Parengtų ir įgyvendinamų 2022–2030 m. plėtros programos priemonės poveiklių projektų skaičius	–	4	5	5	
3 uždavinys. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PASIŪLOS MAŽINIMAS						
R-11-001-11-03-01	Įgyvendintų Priežiūros veiklos pažangumo vertinimo tyrime (Švieslentė) nustatytų priemonių, dalis (procentais)	100	100	100	100	
3.1 priemonė: VEIKSMINGAI KOORDINUOTI IR VYKDYTI SUBJEKTŲ, KURIŲ VEIKLA SUSIJUSI SU NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ BEI JŲ PIRMTAKŲ (PREKURSORIŲ), TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ IR ALKOHOLIO TEISĖTA APYVARTA, VEIKLOS PRIEŽIŪRĄ						
R-11-001-11-03-01-01	Bendradarbiaujant su kitomis valstybinėmis alkoholio ir tabako kontrolę vykdančiomis institucijomis organizuotų ir vykdytų ūkio subjektų, vykdančių veiklą su alkoholiniais gėrimais ir tabako	85	90	90	90	

	gaminiais bei su jais susijusiais gaminiais, patikrinimų skaičius, ne mažiau kaip (procentais)					
R-11-001-11-03-01-02	Didelės ir vidutinės rizikos grupėms priklausančių ūkio subjektų planinių patikrinimų dalis alkoholio produktų ir tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių priežiūros srityje, palyginti su visais planiniais patikrinimais (procentais)	70	30	25	20	
R-11-001-11-03-01-03	Patikrintų subjektų, vykdančių veiklą, susijusių su prekursoriais ir į IV narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašą įtrauktomis medžiagomis, dalis nuo visų ūkio subjektų, kurie vykdo veiklą, susijusių su šiomis medžiagomis (procentais)	33	18	18	18	
P-11-001-11-03-01-01	Įvertintų duomenų apie prekursorių ir į IV narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašą įtrauktų medžiagų atsiradimą rinkoje ir jų panaudojimą ir I, II, ir (ar) III sąrašo narkotinių, psichotropinių medžiagų teisėtą panaudojimą moksliniams tyrimams dalis, nuo visų ūkio subjektų pateiktų duomenų (procentais)	100	100	100	100	
P-11-001-11-03-01-02	Įvykdytų planinių ir neplaninių patikrinimų dalis, naudojant kontrolinį klausimyną (procentais)	100	100	100	100	
P-11-001-11-03-01-03	Sutrumpėjęs planinių patikrinimų laikas (procentais)	20	10	5	5	
P-11-001-11-03-01-04	Įvykdytų ūkio subjektų, vykdančių veiklą su alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais bei su jais susijusiais gaminiais, planinių patikrinimų, pritaikant Atitikties deklaraciją, dalis (procentais)	25	70	75	80	
P-11-001-11-03-01-05	Įvykdytų subjektų, kurie savo veikloje naudoja narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorių), planinių patikrinimų, pritaikant Atitikties deklaraciją, dalis (procentais)	25	25	25	25	

3.2 priemonė: ĮGYVENDINTI PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ GAMINIŲ IR PRODUKTŲ GAMYBOS IR TIEKIMO RINKAI PRIEŽIŪRĄ

P-11-001-11-03-02-01	Organizuotų ir įvykdytų ūkio subjektų, vykdančių veiklą su pluoštinių kanapių produktų ir gaminių gamyba bei tiekimu rinkai, patikrinimų skaičius, ne mažiau kaip	–	3	3	3	
P-11-001-11-03-02-02	Organizuotų ūkio subjektams, vykdančioms veiklą su pluoštinių kanapių produktų ir gaminių gamyba bei tiekimu rinkai, mokymų skaičius	–	1	1	1	
3.3 priemonė: ĮGYVENDINTI SPECIALIŲJŲ LEIDIMŲ TURĖTOJŲ, KURIE MOKSLINIAMS TYRIMAMS IR EKSPERIMENTINEI PLĖTRAI NAUDOJA I, II IR (AR) III SĄRAŠO NARKOTINES, PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS, VEIKLOS PRIEŽIŪRĄ						
P-11-001-11-03-03-01	Patikrintų specialiųjų leidimų turėtojų, kurie naudoja moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai I, II ir (ar) III sąrašo narkotines, psichotropines medžiagas, dalis nuo visų ūkio subjektų, kurie vykdo veiklą, susijusią su šiomis medžiagomis (procentais)	–	100	100	100	
3.4 priemonė: IŠDUOTI TABAKO, SU TABAKO GAMINIAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ, ALKOHOLIO PRODUKTŲ GAMYBOS IR DIDMENINĖS PREKYBOS, ETILO ALKOHOLIO, PREKURSORIŲ IR I-IV NARKOTINIŲ MEDŽIAGŲ SĄRAŠĄ ĮRAŠYTŲ MEDŽIAGŲ LICENCIJAS, LEIDIMUS IR PAŽYMĖJIMUS, SPECIALIUOSIUS LEIDIMUS NAUDOTI I, II IR (AR) III SĄRAŠŲ NARKOTINES, PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS MOKSLINIAMS TYRIMAMS IR EKSPERIMENTINEI PLĖTRAI, LEIDIMUS VYKDYTI PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ GAMINIŲ GAMYBĄ, KURIOS METU SUSIDARO PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ TARPINIAI PRODUKTAI, KURIUOSE THC KIEKIS VIRŠIJA LEIDŽIAMĄ 0,2 PROCENTO RIBĄ, VEIKLĄ						
R-11-001-11-03-04-01	Tinkamai užpildytų paraiškų ir dokumentų licencijoms, leidimams ir pažymėjimams – gauti, patikslinti, papildyti dalis (nuo pateikto bendro skaičiaus) (procentais)	65	70	75	75	
R-11-001-11-03-04-02	Sutrumpėjęs licencijų išdavimo terminas pagal teisės aktuose nurodytą trukmę (procentais)	50	50	50	50	
P-11-001-11-03-04-01	El. būdu pateiktų paraiškų gauti licencijas dalis nuo bendro pateiktų paraiškų skaičiaus (procentais)	65	65	70	70	
P-11-001-11-03-04-02	Teigiamai įvertintų suteiktų elektroninių administracinių paslaugų dalis nuo bendro įvertintų elektroninių paslaugų skaičiaus (procentais)	90	90	90	90	

3.5 priemonė: DIDINTI VALSTYBĖS IR (AR) SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR (AR) ĮSTAIGŲ, ŪKIO ŠUBEKTŲ, KURIŲ VEIKLA SUSIJUSI SU PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ BEI NARKOTINIŲ IR PSICHTROPINIŲ MEDŽIAGŲ IR JŲ PIRMTAKŲ (PREKURSORIŲ) TEISĖTA APYVARTA, KOMPETENCIJAS NAUDOJANT INOVATYVIUS METODUS / ĮRANKIUS

P-11-001-11-03-05-01	Organizuotų valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir (ar) įstaigoms, ūkio subjektams, vykdančioms veiklą su alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais bei su jais susijusiais gaminiais, mokymų priežiūros klausimais skaičius	–	6	6	6	
P-11-001-11-03-05-02	Organizuotų valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir (ar) įstaigoms, ūkio subjektams, vykdančioms veiklą su alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais bei su jais susijusiais gaminiais, mokymų licencijavimo klausimais skaičius	–	2	2	2	
P-11-001-11-03-05-03	Organizuotų valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir (ar) įstaigoms, ūkio subjektams, vykdančioms veiklą su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis ir jų prekursoriais, mokymų skaičius	6	6	6	6	

3.6 priemonė: VYKDYTI Į EUROPOS KOMISIJOS BENDRAJĮ REGISTRAVIMO PORTALĄ EU-CEG TEIKIAMOS INFORMACIJOS APIE TABAKO GAMINIUS IR ELEKTRONINES CIGARETES, TEIKIAMAS LIETUVOS RINKAI, STEBĖSENĄ

R-11-001-11-03-06-01	Pagal Lietuvos institucijų ar užsienio šalių ekspertų pateiktą informaciją apie galimai Tabako Produktų Direktyvos reikalavimų neatitinkančius tabako gaminius ar el. cigaretes atliktos patikros EU-CEG portale ir Lietuvos kompetentingoms institucijoms vertinimui pateiktos informacijos, dalis, nuo visos gautos vertinimui informacijos (procentais)	100	100	100	100	
P-11-001-11-03-06-01	Parengtų Lietuvos rinkai skirtų tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių, apie kuriuos EU-CEG portale gamintojai ir importuotojai yra pateikę informaciją, sąrašų skaičius	24	24	24	24	

4 uždavinys. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PAPLITIMO IR JAM MAŽINTI SKIRTŲ PRIEMONIŲ EFEKTYVUMO STEBĖSENA

R-11-001-11-04-01	18–74 m. amžiaus asmenų, nurodžiusių, kad vartojo alkoholio produktus per paskutinį mėnesį (ne daugiau kaip x procentų ataskaitiniais metais) (procentais)	57	55	53	51	
R-11-001-11-04-02	15–16 m. mokinių, bent kartą vartojusių kanapes, dalis (ne daugiau kaip x procentų ataskaitiniais metais) (procentais)	17,7	17,7	17,5	17,3	

4.1 priemonė: VYKDYTI NAUJŲ PSICHOAKTYVŲ EFEKTĄ SUKELIANČIŲ MEDŽIAGŲ STEBĖSENĄ, ATLIKTI ANALIZĘ IR RIZIKOS VERTINIMĄ BEI TEIKTI SIŪLYMUS DĖL RINKOS RIBOJIMO PRIEMONIŲ TAIKymo

R-11-001-11-04-01-01	Išanalizuotos ir pagal greito keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas mechanizmo reikalavimus pateiktos informacijos apie naujų psichoaktyviųjų medžiagų atsiradimą rinkoje dalis, kuriai atlikus rizikos vertinimą taikomos rinkos ribojimo priemonės (procentais)	92	92	92	92	
P-11-001-11-04-01-01	Pateiktų siūlymų dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo psichoaktyvų efektą sukeliančioms medžiagoms Sveikatos apsaugos ministerijai, kurioms buvo įvertinta rizika, skaičius	2	2	2	2	
P-11-001-11-04-01-02	Per Ankstyvojo perspėjimo sistemą gautų ir išplatintų pranešimų apie naujas psichoaktyvias medžiagas, dalis nuo gautų pranešimų (procentais)	100	100	100	100	
P-11-001-11-04-01-03	Įdiegtų atnaujinimų, didinančių visuomenės informavimą, duomenų sistemoje https://visuomene.ntakd.lt/lt apie Lietuvoje kontroliuojamas narkotines ir psichotropines medžiagas (NINFO), skaičius	2	2	2	2	

4.2 priemonė: VYKDYTI TABAKO IR ALKOHOLIO PRODUKTŲ DIDMENINĖS PREKYBOS, GAMYBOS, ETILO ALKOHOLIO PIRKIMO IR PANAUDOJIMO DUOMENŲ STEBĖSENĄ NAUDOJANTIS ELEKTRONINĖS PRIEMONĖS BEI VYKDYTI

ALKOHOLIO VARTOJIMO, JO DAROMOS EKONOMINĖS ŽALOS SVEIKATAI IR ŪKIUI STEBĖSENĄ IR TABAKO GAMINIŲ IR SU TABAKO GAMINIAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ VARTOJIMO, JŲ DAROMOS ŽALOS SVEIKATAI IR ŪKIUI STEBĖSENĄ

R-11-001-11-04-02-01	Įvertintų duomenų (apie alkoholio ir tabako produktų gamybą, pardavimą ir panaudojimą) dalis, nuo visų surinktų duomenų (procentais)	100	100	100	100	
P-11-001-11-04-02-01	Surinktų ir apdorotų duomenų apie alkoholio ir tabako produktų gamybos pardavimo ir panaudojimo kitimo tendencijas ataskaitų skaičius	4	4	4	4	
P-11-001-11-04-02-02	Atliktų alkoholio ir tabako verslo vietų tankumo pagal savivaldybių išduotas licencijas tyrimų skaičius	1	1	1	1	
P-11-001-11-04-02-03	Atliktų alkoholio vartojimo, jo daromos ekonominės žalos sveikatai ir ūkiui stebėsenos duomenų vertinimo ataskaitų skaičius	1	1	1	1	
P-11-001-11-04-02-04	Atliktų tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių vartojimo, jų daromos žalos sveikatai ir ūkiui stebėsenos duomenų vertinimo ataskaitų skaičius	1	1	1	1	

4.3 priemonė: ĮGYVENDINTI EUROPOS NARKOTIKŲ IR NARKOMANIJOS INFORMACINIO TINKLO (REITOX) NACIONALINIO CENTRO FUNKCIJAS LIETUVOJE

P-11-001-11-04-04-01	Parengtų ir pateiktų ENNSC ataskaitų, susijusių su Lietuvos situacija narkotikų srityje, skaičius	10	10	10	10	
P-11-001-11-04-04-02	Dalyvauta Reitox tinklo keitimosi informacija ekspertiniuose formatuose, skaičius	10	10	10	10	

4.4 priemonė: ATLIKTI NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PAPLITIMO TYRIMUS NAUDOJANT INOVATYVIUS METODUS

P-11-001-11-04-05-01	Atliktų narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimo naudojant inovatyvius metodus tyrimų skaičius	2	2	2	2	
----------------------	---	---	---	---	---	--

5 uždavinys. DALYVAUTI FORMUOJANT PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO MAŽINIMO POLITIKĄ

R-11-001-11-05-01	Įvykdytų XVIII LRV programos nuostatų įgyvendinimo plane suplanuotų veiksmų, dalis (procentais)	100	100	100	100	
5.1 priemonė: PARENGTI IR SUDERINTI 2023–2026 M. NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS PLANĄ						
R-11-001-11-05-01-01	Parengtas ir suderintas 2023–2026 m. Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais plano projektas	–	1	–	–	Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas – 4.1.6 veiksmas
5.2 priemonė: BENDRADARBUJANT SU VALSTYBĖS INSTITUCIJOMIS, UŽTIKRINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ RENGIMĄ, DERINIMĄ IR PRISTATYMĄ EUROPOS SĄJUNGOS IR TARPTAUTINIUIOSE FORUMUOSE						
R-11-001-11-05-02-01	Dalyvauta ir atstovauta Lietuvai ES Tarybos Narkotikų horizontaliojoje darbo grupėje (HDG) (procentais)	100	100	100	100	

11. SVEIKATOS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS

2 programa. NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS VALDYMO PROGRAMA

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento valdymo programos įgyvendinimas prisidės prie NTAKD veiklos tikslo įgyvendinimo ir suplanuotų stebėsenos rodiklių pasiekimo. Įgyvendinant programą taip pat bus siekiama padidinti NTAKD vidaus administravimo efektyvumą, kokybiškai ir efektyviai valdyti institucijos žmogiškuosius ir finansinius išteklius.

Uždavinys – *kokybiškai ir efektyviai valdyti NTAKD žmogiškuosius ir finansinius išteklius* – bus vykdomas pritraukiant, išlaikant ir ugdant kompetentingus darbuotojus, tobulinant žmogiškųjų išteklių valdymo sistemą, siekiant, kad ji atitiktų institucijos poreikius, visuomenei teikiama laiku ir patikima informacija apie NTAKD veiklą. Bus ugdomos darbuotojų kompetencijos – strateginio požiūrio, veiklos valdymo ir lyderystės, vidinės ir išorinės komunikacijos, emocinės sveikatos gerinimo ir streso valdymo; bendrųjų ir specialiųjų veiklos sričių profesinių kompetencijų srityje; tobulinami gebėjimai ir gilinamos žinios, padedančios tinkamai ir efektyviai atlikti funkcijas; rezultatyviai įgyvendinti nustatytus tikslus bei prisitaikyti prie besikeičiančių profesinių darbo sąlygų. Be kita ko, uždavinys bus vykdomas efektyviai valdant finansinius ir materialinius išteklius, siekiant kokybiškai ir operatyviai administruoti institucijos veiklą ir organizuoti viešuosius pirkimus ir pan. Siekiama užtikrinti atvirą, patikimą ir skaidrą NTAKD darbų viešinimą, laiku, nešališkai ir suprantamai didinti visuomenės informatyvumą apie institucijos veiklą.

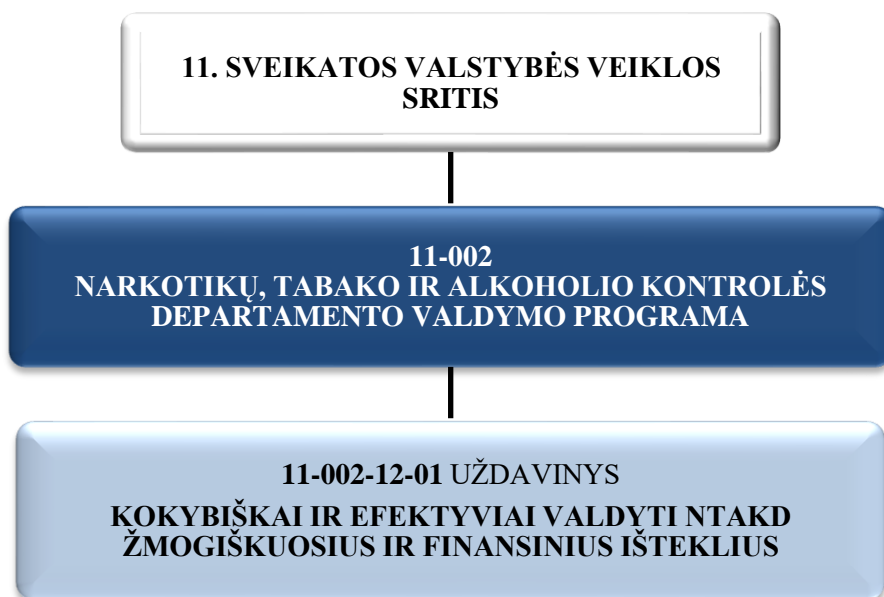
NTAKD valdymo programos tęstinės veiklos uždaviniui įgyvendinti numatytos 3 tęstinės veiklos priemonės, viena iš jų, nefinansinė priemonė „Pritraukti, išlaikyti ir ugdyti kompetentingus darbuotojus“. Minėta priemonė bus įgyvendinta darbuotojų sukaupta ekspertine patirtimi, kompetencija ir profesionalumu.

Siekiami pagrindiniai veiklos rezultatai pateikti 4 lentelėje „Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės“.

Programos trukmė: tęstinė.

Programos koordinatorius – NTAKD direktoriaus pavaduotoja, atliekanti direktoriaus funkcijas Gražina Belian, el. p. grazina.belian@ntakd.lt. tel. +370 7066 80 68, adresas: Šv. Stepono 27A, Vilnius.

3 grafikas. *Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento valdymo programa ir jos uždavinys*

4 lentelė. (11-002) Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento valdymo programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas (Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, NPP, PP)
		2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7
1 uždavinys. KOKYBIŠKAI IR EFEKTYVIAI VALDYTI NTAKD ŽMOGIŠKUOSIUS IR FINANSINIUS IŠTEKLIUS						
R-11-002-12-11-01	NTAKD darbuotojų vidutinė savanoriška kaita, proc.	7	7	7	7	
1.1 priemonė: VALDYTI FINANSINIUS IR MATERIALINIUS IŠTEKLIUS, SIEKIANT DIDINTI NTAKD VEIKLOS EFEKTYVUMĄ						
P-11-002-12-11-01-01	Ataskaitinio laikotarpio valstybės biudžeto asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti panaudojimo dalis nuo suplanuoto biudžeto, proc.	98	98	98	98	
V-11-002-12-11-01-01	Skaitmeniniu būdu tvarkomų dokumentų skaičius elektroninėje erdvėje ne mažiau kaip (procentais)	70	80	85	95	
V-11-002-12-01-01-02	Elektroninėmis priemonėmis atlikti prekių, paslaugų ir darbų mažos vertės viešieji pirkimai, ne mažiau kaip (procentais)	75	75	78	80	
1.2. priemonė: PLĖTOTI IR PALAIKYTI SOCIALINĮ DIALOGĄ SU VISUOMENE, TEIKIANT JAI SAVALAIKĘ IR PATIKIMĄ INFORMACIJĄ APIE NTAKD, JOS VEIKLĄ IR VYKSTANČIUS POKYČIUS / TENDENCIJAS ATITINKAMOSE VEIKLOS SRITYSE						
P-11-002-12-01-02-01	Parengta ir laiku išplatinta objektyvi, patikima informacija NTAKD svetainėje ir socialiniuose tinkluose apie institucijos vykdomą veiklą, dalis (procentais)	100	100	100	100	
P-11-002-12-01-02-02	Parengtas metinis pranešimas „Psichoaktyviosios medžiagos: tendencijos ir pokyčiai“	1	1	1	1	
1.3 priemonė: PRITRAUKTI, IŠLAIKYTI IR UGDYTI KOMPETENTINGUS DARBUOTOJUS						

P-11-002-12-01-03-01	Darbuotojų pasitenkinimas darbu, darbo sąlygomis ne mažiau kaip (procentais)	–	60	65	70	
P-11-002-12-01-03-02	Surengtų NTAKD darbuotojams komandinio darbo, komunikacijos gerinimo ir kitais veiklos efektyvinimo klausimais, mokymų / seminarų skaičius	2	1	1	1	

VI SKYRIUS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

7 lentelė. Informacija apie NTAKD žmogiškuosius išteklius ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų).

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2023 metai			2024 metai			2025 metai		
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas	42	32	982	42	32	982	42	32	982
Iš viso:		42	32	982	42	32	982	42	32	982